

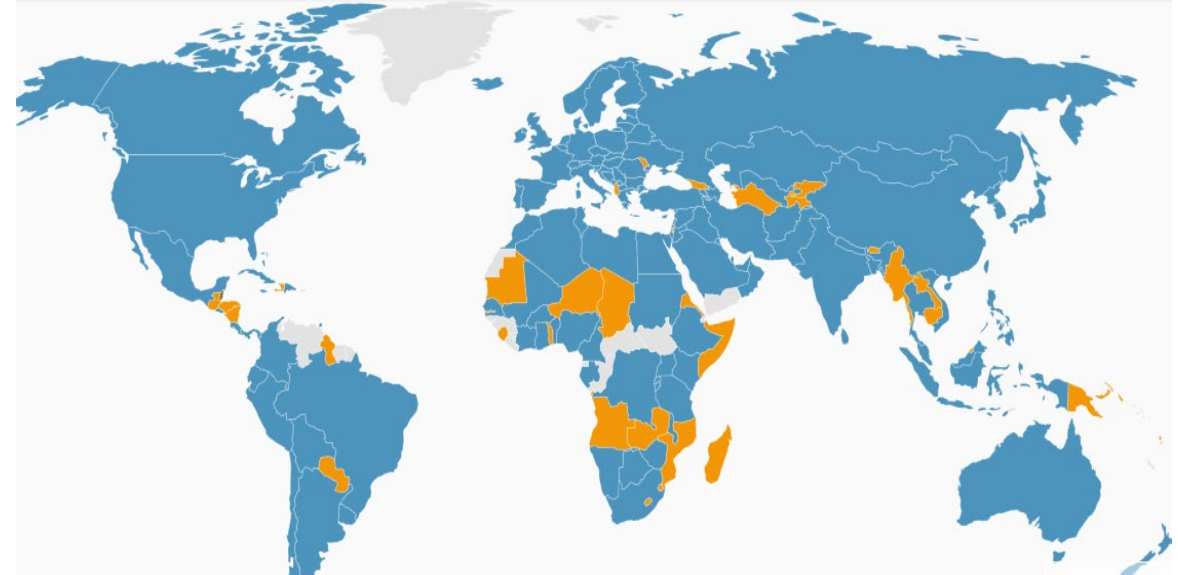
Klimatilpasning ISO 14090-serien

Utfordringene møtes ved
bruk av standarder

Bruke ISO 14090-serien? Fordi:

- 14090-serien består av ISO-standarder
- Inneholder nyeste kunnskap og beste praksis
- Faglig velfundert og utviklet i bredt sammensatt komité, konsensusbasert
- Tilpasset ledelsessystemer og andre miljørettede redskaper
- Dekker alle typer virksomheter og alle bransjer/sektorer
- Fungerer som referansedokumenter i kontrakter, ved rapportering osv.

Prinsipper

- Endringsvilje og fleksibilitet
- Integrering
- Robusthet
- Nærhetsprinsippet
- Bærekraft
- Synergi, klimatilpasning og klimagassreduksjon
- Systemtenkning
- Gjennomsiktighet
- Ansvarlighet

ISO 14090-serien

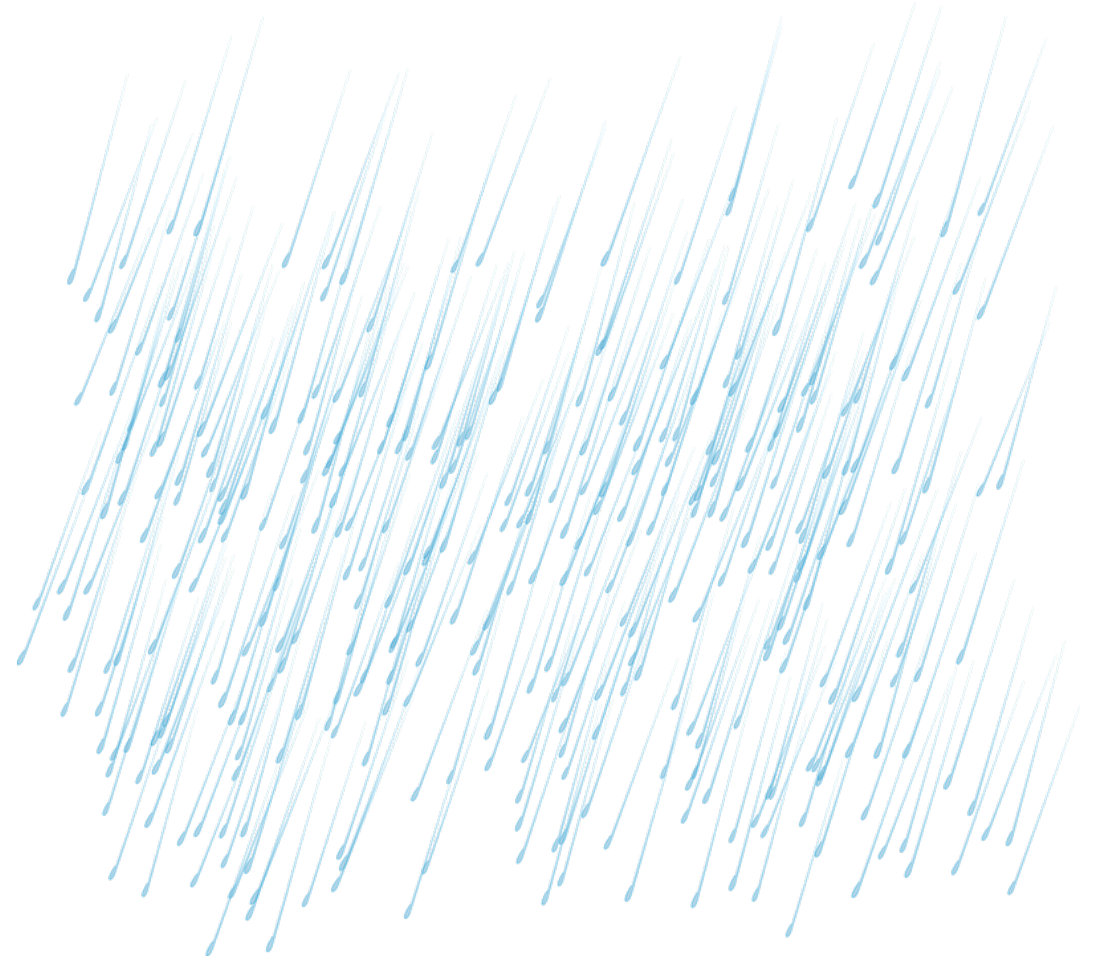
- **NS EN ISO 14090: Klimatilpasning – prinsipper, krav og retningslinjer**
Standard for hvordan private og offentlige virksomheter skal gå fram for å tilpasse seg klimaendringene lokalt og globalt
- **NS EN ISO 14091: Klimatilpasning – retningslinjer for sårbarhet, påvirkning og risikovurdering**
Standard for hvordan private og offentlige virksomheter skal vurdere egen drift i en endret risikosituasjon
- **ISO/TS 14092: Klimatilpasning – krav og retningslinjer for planlegging av tilpasning for lokale myndigheter og lokalsamfunn**
Standard som er spesielt tilpasset kommuner, borettslag etc.
- **ISO/DIS 14093: Mechanism for financing local adaptation to climate change — Performance-based climate resilience grants — Requirements and guidelines**

ISO 14090: Klimatilpasning; prinsipper, krav, retningslinjer

- Begrepsapparat
- Prinsipper
- Tidlig planlegging
- Klimapåvirkning: Trusler og muligheter
- Planlegging av klimatilpasning
- Implementering
- Overvåking og evaluering
- Rapportering og kommunikasjon

Ytterligere hjelpemidler:

- Systemtenkning og systemgrenser
- Terskelanalyse

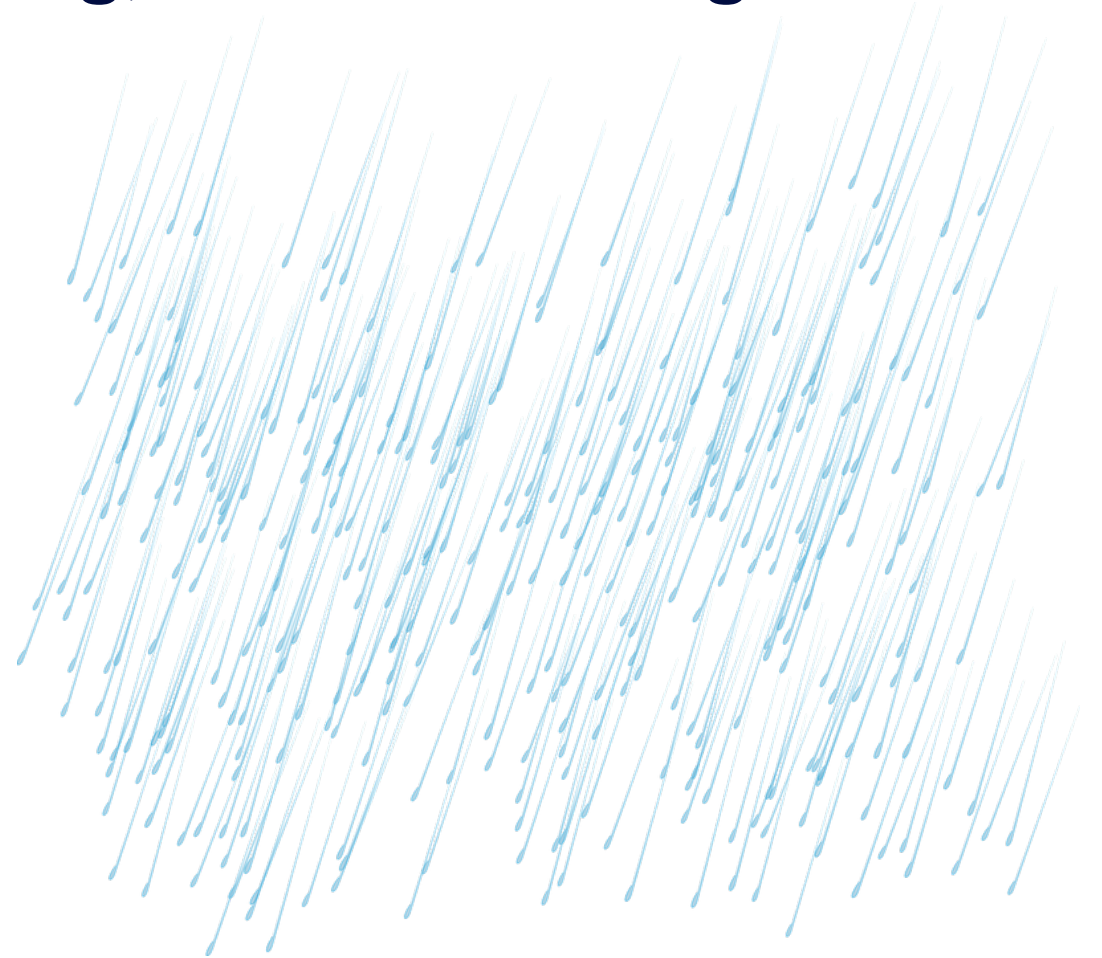

ISO 14091: Sårbarhet, påvirkning, risikovurdering

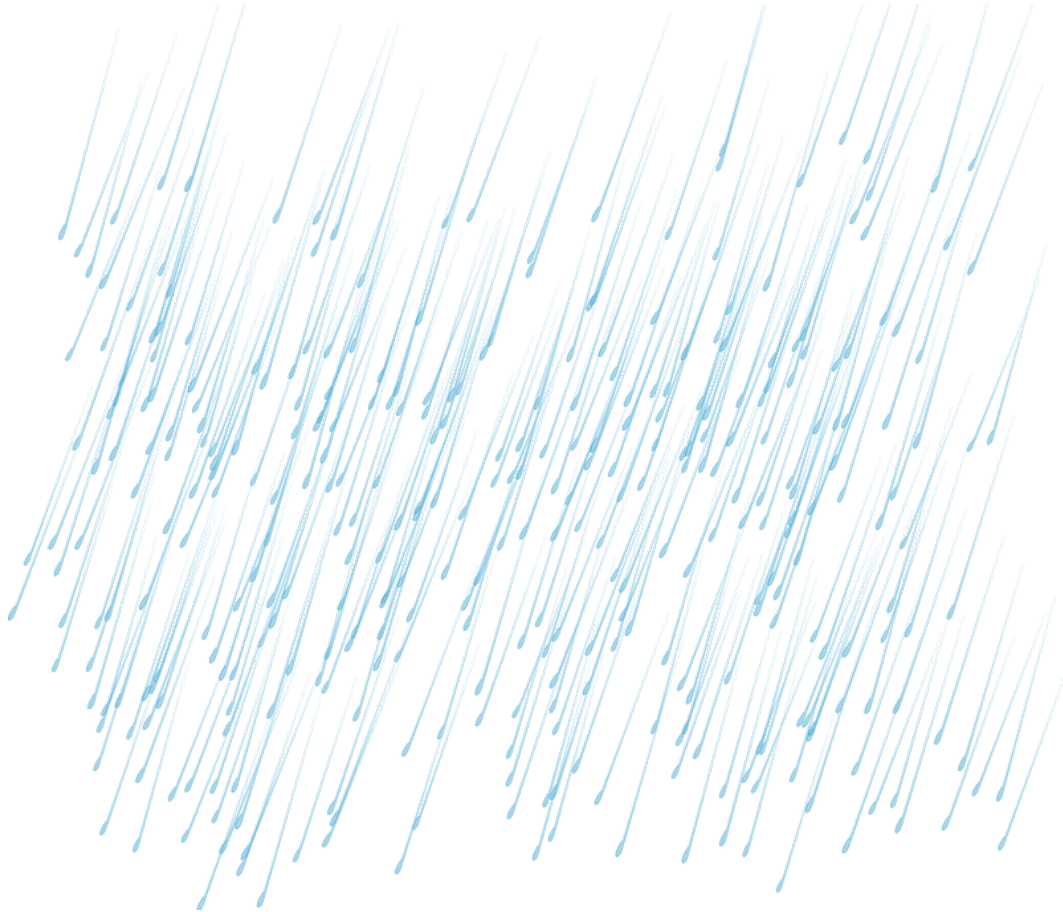
- Begrepsapparat
- Tema: Risikovurdering av klimaendring
- Forberede risikovurdering
- Implementere risikovurdering
- Rapportering og kommunikasjon

Ytterligere hjelpemidler:

- Dynamikk: Sårbarhet og risikostyring
- Usikkerhet: Klima-/ikke-klimascenarier
- Påvirkningskjeder
- Screeningmatrise
- (Aggregering av) indikatorer
- Komponenter i og vurdering av tilpasningsevne

ISO/TS 14092: Tilpasning for kommuner og lokalsamfunn

- Begrepsapparat
- Prinsipper
- Tidlig planlegging
- Påvirkninger: Trusler og muligheter
- Utforming av tilpasningsplan
- Implementering
- Overvåking og evaluering
- Rapportering og kommunikasjon

Ytterligere hjelpemidler:

- Eksempler på lokale tilpasningsplaner
- Verktøy: Lokal tilpasningsplanlegging
- Mulige indikatorer

Standard
Norge

Foredragsholder:

Knut Jonassen

kjo@standard.no +47 90 03 30 26

67 83 86 00

info@standard.no

standard.no

Følg oss på

